

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számlítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Általános Tudósító- hirdetési osztálya Budapest.

Nyiltter petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Felhívás

a Balatoni Múzeum érdekében, Zala-, Somogy- és Veszprém vármegyék közönségéhez.

Hazánk egyik gyöngye, a Balatonvidék, elemi csapások által sújtva, anyagi tekintetben mostoha viszonyok közé jutott; kulturális szempontból pedig sajnos, a legutóbbi időkig nem részesült olyan mérvű támogatásban, mint a melyet a természet által nyújtott előnyeinek fogva méltán megérdemelne.

Csak a folyó évtizedben tapasztalható a viszonyok némi javulása.

A phylloxera sújtotta szőlőtermelő nép végre is belátta, hogy nem szükséges vándorlással kezében, ősi fészket elhagyni; mert lehet, sőt érdemes a kártékony rovar ellen védekezni.

S a nép e hitében megerősödve, újult erővel látott elpusztult szőlőterületeinek beültetéséhez, minek következtében a hajdan oly drága fűrtöket termő, de később oly kopárrá változott hegygerincek újra kiszöktek, s egy szebb jövő reményével biztatják most már a szegény népet.

A Balatonkultusz is, bár lassan, de azért terjed, minek következtében évről-évre több és több idegen keresi fel a tópartot, melynek számos pontján nemcsak fürdő- és üdülőhelyek, de turista-pontok is keletkeztek.

A Balatonkultusz fejlesztése szempontjából alakult meg közelében a Balatoni Múzeum-Egyesület s a vele kaposo-

latos Balatoni Múzeum, melynek célja a Balatonvidék történelmi múltjának felderítése, a Magyar-Tenger természeti sajátosságainak, valamint tájrajzi szépségeinek minél szélesebb körben való megismertetése, a balatonparti fürdőtelepek személylorgalmának élénkítése, s ez által a Balatonvidék csapásújtotta népe anyagi érdekeinek közvetett uton való előmozdítása.

E most változott szép és magaslatos cél megvalósíthatása szempontjából azonban, a Balatoni Múzeum-Egyesületnek anyagi és szellemi támogatásra van szüksége, mely végből hova fordulhatna máshova, mint a három testvérvármegye értelmiségéhez, irányadó köréhez.

Az évi 1 forintos rendes-, vagy 20 forintos alapító tagsági díj mellett a Balatoni Múzeum anyagi támogatása oly csekély áldozattal jár, melyre még a legszerényebb viszonyok közt lévő ember is képes, annyival inkább, mert a rendes tagok kötelezettsége csak egy évre szól s az egyesület kebeléből minden év május 31-ig történendő lemondás folytán kilephetni; az alapító tagok pedig az alapító tagsági díj lefizetése által minden további fizetési kötelezettség alul mentve vannak, nem is számítva azon előnyt, hogy ugy a rendes, mint alapító tagok minden évben, egy az egyesület évi működését, a múzeum gyarapodását, az alapszabályokat, a lagok névsorát, több történelmi, régészeti és természetrajzi tárgyú, tanulmányos dolgozatokat magában foglaló, változatos tartalmu-

é v k ö n y v e t is fognak teljesen díjmentesen kapni.

De az anyagi támogatás nem pusztán tagdíjfizetés, vagy alapítványtelét által, hanem akként is eszközölhető, hogy egy a Balatonvidék történelmi múltjának felderítésére szolgáló tárgyakat, nyomtatványokat, kéziratokat, rajzokat, festményeket, kő, bronz, vas és egyéb régiségeket, valamint a Balatonvidék és a magyar tenger sajátosságait feltűntető, s az állat-, növény- és ásványországhoz tartozó tárgyakat akár mellányos árban, akár letét- vagy ajándékképpen engedjük át a Balatoni Múzeumnak.

Hogy minő jelentősége van a kulturális életében egy ily múzeumnak, azt fejtegetnünk talán felesleges. Elég legyen csupán annyit felemlítenünk, miszerint az általános közművelődési mozzanaton kívül az eféle helyi gyűjteményeknek még az a különös fontossága is meg van, hogy a szakember könnyebb áttekintést nyer hazánk egyes részeinek tanulmányozásánál mert együtt találja mindazon anyagot, mely neki tudományos kutatásaiban ugyszólván nélkülözhetetlen eszközü szolgál.

A vidéki múzeumoknak azonban nemcsak az képezi feladatát, hogy az összegyűjtendő régiségek segítségével a vidék történelmének felderítéséhez néhány adattal hozzájáruljanak, hanem ezen felül még magukba kell foglalniok mindazt, a mit a vidék természetrajzi és tájrajzi tekintetben is felölel.

És lehet-e valami tanulságosabb, mint

TÁRCZA.

A boldogságot ki kell küzdeni.

Irtá: Havas Zsigmond.

(Vége.)

Egy szabad pillanatát arra használta fel, hogy végig tekintsen a társaságon. Hirtelen változás állott be, arca megrándult, úgy vélte, mintha inogna lábai alatt a talaj. Feje zúgott, szeme félig becsukódtak és e villámgyorsan támadt fordulatot egy halk sóhaj egészíti ki.

A sóhaj repül, repül, magasra tör határozott irányban: Egyre feljebb száll, fel a magas égig, meg nem áll, míg cízéhoz nem ér. Tiszta, világos a szándéka. A szárnyas istenkével volna beszélni valója. Bátran szól a megjelenő Ámorhoz, ez mosolyogva hallgatja.

— Te megsebzéd egy földi kis lény szívéét, most jössz azzal, hozd magaddal nyilaidat és állj rendelkezésére áldozatodnak.

— A parancsot nem ismerem — susog Ámor — de azért bemegyek egy kis szemlélet tartani.

Ugy tett mint mondá. Lement és észrevétlenül Berta mellé lopózott. Szemei megakadtak a gyönyörű jelenségen, de még sem mulasztá el Bertát figyelmeztetni, hogy parancsával nála nem

lehet sokra jutni. Berta kérésre fogta a dolgot és rámutatott valakire, egyre a nyolcz közül, választottjára.

Ámor gunyosan mosolygott. Ő tudta, senki más, hogy ennek az egynek már vérzik szíve és nincs szükség újabb akcióra. Már-már tovább akart menni, midőn egyszerre egy gondolat vetett bukfcznet agyában. Az jutott eszébe, hogy ha e két ifjú szerelmes hamarosan felismeri egymás iránt táplált vonalmát, úgy nagyon is valószínű, hogy szerelmük hamarosan el is oszlik, mint a szappanbuborék. Ki is fözte rögtön tervét és komoly ábrázattal fordult Berta felé.

— Édesem, óhajodat kész örömmel akartam teljesíteni, de kezem meghibbant és nyílam nem ott talált hova céloztam. Türed megadással sorodot, majd beszélek fent érdekedben, talán sikerülni fog új lovagod számára bölcsességet, kedvességet s általában szeretetreméltóságot kiesz-közölnöm.

Szólt és észrevétlenül eltűnt.

Berta reszketve állt helyén. Képtelen volt gondolkodni. A fiatalság, mely őt, miként a rózsát a darázs, körülrajzotta, esodálkozva látta e levertséget, mely rajta erőt vet.

Csakhamar oszladozni kezdett a társaság. Bucsut mondtak egymásnak a tánczosok a legközelebbi vizionlátásig. Berta egyedül maradt. Az éjszakát álmatlanul töltötte. Folyton víziói voltak, majd az óhajot, majd a sors szülte lovag jelent meg lelki szemei előtt.

Másnap atya aggódva kérdezte, mi baja van, mert feltűnt rossz kedve. Berta kitérőleg válaszolt, fejfájásról panaszkodva. Aggódva gondolt a jövőndő tánczórákra. Legjobban szerette volna, ha egyáltalán nem léteznének többé.

Kísérletet tett a társaság újból való összejövetele alkalmával a véletlen kijelöléséhez alkalmazkodni, de törekvése, de törekvése minthogy igényei kielégítetlenül maradtak, hajótörést szenvedett.

Igy multak hetek hónapok, de lelke elvesztett egyensúlyát nem tudta visszanyerni.

De nem csak ő szenvedte e kínokat. Hasonló fájdalom marcangolt egy másik vérző szívet is, azét, ki szerette Bertát örületesen. Vele volt mindenütt, ha az utcán járt, ha dolgozott, ha bármit cselekedett: előtte lebegett az isteni gyermek képe, mely hasonlatos volt a hajnalpirban fürdő harmatos rózsához. Szívszorongva várta az időt, mikor újból láthatja, epedett a perczért, melyben együtt lehetett vele, de a mint alkalom bekövetkezett, futni szeretett volna, futni messzire, oda, honnan soha sem került volna elő. Ugy vélte, hogy Berta nem törődik vele; mint a társát érte volna a szerencse, melyt ő oly erősen áhított.

Ha az élet összes fájdalmai egyesültek volna, hogy reá nehezedjenek, nem szenvedett volna olyan kínokat, mint most, amidőn együtt volt azzal, szemlöl-szembe láthatta azt, kiért életét minden perczben kész volt feláldozni. És bár tervezte, még

a Balatonvidék és a Magyar tenger állat-, növény- és ásványvilágának tudományos rendszer szerinti gyűjteménybe foglalása és tájrajzi szépségeinek minél szélesebb körben való megismertetése?

Csupán a Balaton hal-állománya és vízszárnyas világa oly gazdag gyűjteménnyel kecsegtet, mely maga is megérdemli, hogy részére muzeumot állítsunk.

Es van e olyan fásult lelkű halandó, akinek szíve gyorsabban ne dobogna, vére erősebb lüktetésbe ne jönnön s egész lénye bizonyos megmagyarázhatatlan édes mámorba ne mélyedne, midőn Csobáncz, Tátika, Szigliget vagy Badacsony büszke hegyormairól tekintik a Balaton nap sugar-arányozta sima tükreire, felhő-árnyalta sötét, fodros hullámbarázdáira, vagy a bágyadt holdfénytől világított és milliárdnyi drágakő gazdag szinopájában ragyogó csillám-redőire?

Mi, kik virányos partjainak lakói vagyunk, sem tudunk eléggé betelni a gyönyörrel, mit látása kelt bennünk, mert mindennap más és más színben tárulnak fel előttünk csodás szépségei; az idegen pedig, a kit a sors véletlene vet ide, egy soha el nem homályosuló kedves képet visz innét magával s a messze távolból is oly sokszor vissza-visszatér képzeletben a magyar tenger hegykoszoruza partjaira és madárdaltól hangos ligeteibe.

Meg vagyunk győződve, hogy még annak a komoly tudósnak hangulata nem alkalmas lelkületét is meg fogja ragadni a Balatonvidék szépsége, aki csupán tapasztalatainak bővítése céljából és pusztán tudomány-szomjától ösztönözve keresi majd fel, a Balaton Muzem megtekintése végett e vidéket.

És a tudósok révén száznra fog majd kelni a hír messze földeken egy csodás tőről, melynek muzeumában ismereteinket bővíteni, kies partjain lelkünk nyugalalmát visszanyerni, üdítő hullámaiban pedig elcsigázott idegeinket megerősíteni lehet.

Igy aztán az idegenforgalom évről-évre emelkedni fog; a part mentén újabb és újabb fürdőtelepek és üdülőhelyek keletkeznek s az a csapás-sújtotta szegény parti nép is könnyebben értékesítheti terményeit az élénk

sem tudott megválni a társaságtól; lelke mélyében felcsillan a reménynek egy biztató sugara és ez megbénítja erejét, megerősíti akaratát. Nem merte feltárni, mi belsejében forrongott, noha szerette, nagyon szerette volna.

A tánczórák véget értek. A fény foszlányokba veszett. Még egy utolsó fellobbanás: a saizont befejező bál estély és a mulandóság követelte a maga jussát.

Csakhamar az emlékeztető lett minden: a jól ismert melódiák, a dévaj kacagás, vidám csvegés mind, mind a mult hónapja költözött.

De maradandó emléket alkotnak, mely daczol az idővel az új s szapora képletek tömegével s miként a poézisnek a távolból édesen megszólaló pásztorfurulyája, úgy hat a mult köréből az élet hullámzásában.

Az idő pergése irt hozott a sajtó sebekre. Az eddig tudatlanul egymásért dobogó szívek végre is találkoztak. Midőn egy izben a régi társaság egy töredéke együtt volt, közéjük lopózott a kis Amor is, elérkezettnek látván az időt, hogy a megpróbáltatásokat üdvel, könnyörrel eserélje fel. S míg rabszolgái a boldogság verőfényében fürödve áldják Urukat, addig a láthatár szélén pirkadni kezd egy szebb jövő hajnala.

forgalmu fürdőtelepeken; új jövedelmi forrásai nyílnak és nem lesz kénytelen vándorlással kezében, könyves szemekkel és sajtó szívvél bucsut mondani az ősi fészeknek!

A Balaton Muzem tehát nemcsak tudományos miszsiót teljesít, hanem e mellett még a balaton partvidék anyagi helyzetének javítását is közvetve előmozdítja.

S ez elvitázhatlan kettős hivatásánál fogva a három testvérvármegye értelmiségének szellemi és anyagi támogatására méltán tarthat igényt.

Ugyanezért egész bizalommal s azon kérelemmel fordulunk t. polgártársainkhoz, hogy a Balaton Muzem-Egyesületet s az azzal kapcsolatos Balaton Muzemot hazafiassal céljára megvalósításában ne csak anyagilag, hanem erkölcsileg is támogatni sziveskedjenek.

Kelt Keszthelyen, 1899. január 15-én.

Dr. Lovassy Sándor

elnök.

Csák Árpád

titkár.

A rétek ápolása.

Sok gazda számára alig van fontosabb dolog, mint a réteknél helyes és okszerű gondozása. Ugy a szénára, mint pedig a sárga szükségünk van a jelenben, s szükségünk lesz arra a jövőben is. A természetes rétek a melyek sohasem szántatnak és sohasem forgatnak meg, természetesen más kérdést igényelnek mint azok a területek, a melyek csak időnként szolgálnak szénatermelésre.

Hogy mit értünk tulajdonképen természetes rét alatt, az kiviláglik a következőkből:

Ezek olyan telkek, a melyek kisebb vagy nagyobb folyamok közelében fekszenek és fekvésüknek fogva télen és tavasszal az említett folyók vize által elárasztatnak és a vízből lerakódott iszap által úgy megtermékenyültenek, hogy évek hosszú során át évente tetemes szénatermést adnak. Rétek továbbá azok a telkek is, a melyek talajszerkezetüknek és nedvesség tartalmuknál fogva ha évente, vagy legalább is ha két évenként megtrágyáztatnak, szintén évek hosszú során át sok és jó termést adnak.

Minden körülmények között szükséges azonban, hogy rétejüket megtrágyázzuk; így azok a rétek, a melyek évenkénti folyamok iszapjában részesülnek, szintén nem nélkülözhetik a trágyát, mert a folyam-iszap, illetőleg a folyamok vize nem tartalmazza mindazon anyagokat a melyekre a réteknél tápanyagvisszpótlás szempontjából szükségük van. Vannak ugyan olyan természetes vizek is, melyek úgy meszet, mint káliumot tartalmaznak olyan mennyiségben, mely a visszpótlás szempontjából többé-kevésbé elegendő. Sohasem fogunk ellenben oly vizet találni, mely annyi foszforsavat tartalmaz, mint amennyi a termés által elvett foszforsav pótlására elegendő volna.

A foszforsav okszerű visszpótlása kihordott istállótrágya által már azon okból is lehetetlen, mert maga az istállótrágya rendkívül kevés foszforsavat tartalmaz, míg a rét abból nagyobb mennyiséget igényel, ami már abból is kiviláglik, mert az a fűmennyiség a mely egy darab számos húzóállat fentartására szükséges 12 kgnál több foszforsavat tartalmaz.

Az ilyen esetekben tehát okvetlenül szükséges, hogy az istállótrágyában foglalt foszforsavon kívül még külön foszforsavat juttassunk a réteknek. Különbözőképpen az állásponton vagyunk, hogy az istállótrágya nem a rétre, hanem szántóföldünkre való, különösen a mai viszonyok mellett, a midőn képesek vagyunk olcsó pénzen mindazon anyagokat rétejünknek juttatni, a melyekre azoknak szükségük van, hogy rajtuk a takarmany füvek jól tenyészhessenek.

Ami már most a viziszap hatását illeti, egy tapasztalat azt tanítja, hogy iszap-tartalmu víz tavasszal a rétre eresztve, ha mindjárt csak papír vékonyságu iszap réteget hagy is vissza, a füvek növekedését bámulatos mértékben fokozza. A beiszapolás által egy réten a széna mennyisége legkészszerződhetik.

A rétek vízzel való elárasztása jobb tavasszal, mintha egyáltalán nem árasztjuk el, másrészt azonban a tapasztalat azt bizonyítja, hogy ha csak lehetséges a rétet öszszel árasztjuk el vízzel.

Emellett több fontos körülmény szól: elsöben is mindenütt be kellene tartani azt a szabályt, hogy a vizet lehetőleg csak akkor hozzuk a rétre, ha annak hőmérséklete magasabb a levegőénél. Öszszel a viz hőmérséklete mindig magasabb mint a levegőé, tavasszal azonban sohasem. Azonkivül öszszel a viz, midőn a természet elhalóban van, általában sokkal több trágyaalkotó részt tartalmaz, mint tavasszal, s ez okból ne hagyjunk ugyan fel a tavasi öntözéssel, de a fősulyt az ösi öntözésre tektessük.

Ne hagyjuk továbbá rétejüket öszszel tulságosan leteletetni. Ha az állatok tulságos rövidre legelik le a fűvet, ez a körülmény fő oka annak, hogy sok helyen a legjobb rétek a tél fagyja által tönkre mennek. A rét természetes gyeptakarója sokkal jobban védelmezi meg a növényzetet az elfagyástól, mint a védelmül esetleg eltergetett trágya.

Meg kell emlékeznünk ehelyütt a rétek trágyázására használt compostról is. Kétséget sem szenved, miszerint a compost egy kitünő trágyaszor, de hatását illetőleg nagyon fontos az, hogy minő időben használjuk. Sajnos azonban, hogy igen sok helyen még mindig tavasszal alkalmazzák. Ha a compost kora tavasszal hordják ki és egyáltalán elég csapadék hull le, akkor hatása minden esetre jó.

Egészen másképen áll azonban a dolog, ha a tavasz nagyon száraz és csapadék hiány van. Ekkor a compost bomlás nélkül fekszik a talajon és ez okból teljesen hatástalan. Ha öszszel alkalmazzuk a compostot, ez egyrészt megvédelmezi a növényzetet az elfagyástól, másrészt pedig öszszel sohasem hiányzik a compost elbomlásához szükséges elegendő nedvesség mennyiség.

Hogy mikor kaszáljuk a rétet, ez a körülmény szintén befolyással van a talaj kisebb nagyobb fokú kimerülésére. A magvak kiképződése, a következő tenyészlet hátrányára már igen sok tápanyagot von el a talajból.

Ezért czelszerű a szénát még a magvak kiképződése előtt lekasználni. Legczelszerűbb pedig a kaszálást akkor eszközölni, midőn a rét növényzetének legnagyobb része virágzásban van, mert úgy kapjuk a táptalékanyagokban leggazdagabb szénát.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanfelügyelő e hó 25-én este Csáktornyára érkezett s több napi itt időzése alatt meglátogatta az áll. polgári fiu- és leányiskolák előadásait. Ziegler Kálmán gondnoksági elnök úrral megtekintette az új iskolaépület helyiségeit s meglepedéssel nyilatkozott az épület szépségéről, az oktatás és egészségügy kiváló minőségéről, ahol hivatalos szemlélt tartott az áll. tanító-képzésben, megnézte a városi kórház telkét, a trachomás betegeket Csáktornyán és Dráva-Vásárhelyen.

— **Kinevezés.** Dr. Fárnek László csáktornyai kir. közjegyzői helyett az igazságügyminiszter Mátészalkára kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **A Muraközi Tiszti Önszegélyő-Szövetkezet** f. hó 22-én közgyűlést tartott Alszegehy Alajos elnökle alatt. Az elnök jelentésnek tudomásul vétele után Thorday János olvasta föl a főügyelő-bizottság jelentését, melynek alapján úgy az igazgatóság, mint a főügyelő-bizottságnak a fölmennyent megadták. Az igazgatóságba Alszegehy Alajos, Pálya Mihály, Tóth Lajos és Mencesy Károly rendes, Révfy Géza és Nagy Károly póttagoknak választották meg. A főügyelő-bizottság tagjai Jeney Gusztáv, Thorday János, Rhédey Ferencz (rendes) és Szilágyi György (póttag) lettek. A folyó ciklusra az utolsó befizetések február 1-én teljesítették, a kifizetések március első szertáján eszközölték: ha azonban valamely tag előbb akarná pénzét kivenni, már február havában is kikaparhatja. Pálya Mihály indítványára végül Alszegehy elnöknek, ki oly buzgó, kitartással s szakértelemmel párosult szeretettel vezeti a kis egyesület ügyeit, a közgyűlés hálás köszönetét és jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki. — Az aláírások az új ciklusra a gyűlésen azonnal megindulnak s azóta folynak. Az egyesületnek a múlt ciklusban 30 tagja volt. Az üzlet forgalma a lefolyt évben 6458 frt 99 kr. volt. Kölcsönkép kifizetett 2603 frt 18 kr. Az osztalékalap 179 frt 86 kr., mely a befizetett részvényeknek 6%-ját teszi ki. — Az egyesületnek tagja a Muraköznek minden rangu és rendű tisztviselője lehet, kinek rendes alkalmazása van.

— **Szép és megható jelenet** folyt le e hó 27-én az állami polg. fiu- és leányiskolák új épületének tanácstermében. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő gyűjtötte maga köré a két iskola tanstületét, hogy Pálya Mihály áll. polg. isk. igazgatót, működése huszonötödik évfordulója alkalmából üdvözölje. Királyi tanfelügyelő szívből fakadó lelkes szavakkal méltatta Pálya Mihály érdemeit s biztosította őt azon kiváló becsülésről, melyet magának hosszú pályáján, odaadó buzgóságával, lankadatlan szorgalmával méltán kivívott. Pálya Mihály megindultan köszönte meg a váratlan s igen sok közvetlenséggel lefolyt ovatót s kijelentette, hogy ezentul is teljes odaadással fogja hivatását betölteni, mihez mindenkor erőt merít majd az iránta oly bensően megnyilatkozó ragaszkodásból.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli fiatalság által m. é. decz. 31-én rendezett Szilveszter-estélyi tiszta jövedelmének egy része

lejében 16 frt 45 krt volt szives a mulatság rendezése a vezetésem alatt álló kisedő-egyesület alapítókéjének gyarapítására átadni. A midőn ezt a nyilvánosság előtt elismerném, el nem mulasztatom, hogy a jótékony adományért leghálásabb köszönetemet ki ne nyilvánítsam. — Csáktornya, 1899. január 22-én. Ziegler Kálmán elnök.

— **Halálozás.** Öv. Hirli Imréné sz. Fehér Anna f. hó 22-én Tót-Szent-Mártonban 76 éves korában meghalt. Benne öv. Terbócz Emliné édesanyját gyászolja. Nyugodjék békével!

— **Meghívó.** A csáktornyai izr. hitközség f. évi február 5-én d. u. 3 órákor tartja évi közgyűlését saját helyiségében. Az elnök s e g.

— **Pályázat.** Az üresdedben levő stridói községi aljegyzői állásra ki van írva a pályázat február 4-ki határidővel.

— **Csáktornya város iparosai** f. évi február hó 4-én a »Zrínyi« szálloda disztermében zártkörű táncvigalmat rendeznek. A rendezőség: Nuzsy Mátyás elnök, Petrics Ignác alelnök, Baumhack Frigyes, Godina Miklós, Ivacsics Ignác, Kristofics Károly, Klein Mó, Maszánk József, Márczius Ferencz, Pecsnornik Ottó, Salon Péter, Szotsits Mihály. Belépti díj sremélyenkint 1 korona. Kezdet 8 órákor. A tiszta jövedelem a helybeli szegények között fog kiosztatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a »Muraköz« hetilapban nyugtáztatnak.

— **A Csáktornyai Takarékpénztár** 1898-ik évi mérleg- és vagyonkimutatásából látjuk, hogy a mérlegszámla egyenlege 99230 frt 62 kr., a veszteség- és nyeresémszámla egyenlege pedig 77291 frt 34 kr. A nyeresémeny 27743 frt 69 kr. Ebből 500 szelvény után 5% kamat a 5 frt s osztalék a 30 frt, mindössze 35 frt jut részvényenkint. Rendkívüli tartalékalapra iratik 8038 frt 69 kr., a nyereség több része jótékony célokra, jutalomra stb. adatik. Ezen részvénytársulat közgyűlését február 11-én d. u. 3 órákor fogja megtartani. Igazgatója Szeiverth Antal, aligazgatója Hirschmann Samu, könyvelője Weisz Miksa. A társulat vagyon 163947 frt 12 kr.

— **Értcsítés.** Van szerencsém a t. szőlőtermelő közönség tudomására hozni, hogy a farkashegyi — volt Ziegler-féle — állami amerikai szőlőtelepen, február 6., 7- és 8-án naponként délelőtti 9 óratól 12-ig és délután 1 óratól 3-ig fás szőlő-oltási tanfolyamot fogok tartani. Felhívom mindazon szőlőtermelőket, vinczellereket és szőlőműveket, kik a fás szőlőoltás készítés, s azoknak az iskolába rakás módját elsajátítani akarják, egy jó élesre fent késsel ellátva az említett napokra a nevezett szőlőtelepen jelenjenek meg. — Csáktornya, 1899. január 27. Guzman Dénes, kir. szőlészeti és borászati felügyelő.

— **A Csáktornyai Önkéntes Tüztöltőtestület** mult szombaton tartotta meg táncmulatságát — eltekintve a mult évekhez képest gyér látogatottságtól — ugy anyagiilag, mint jövedy tekintetében sikerült. Az első négyest 20 pár tánczolta. A tánczvigalom bevétele 145 frt, kiadása 54 frt 30 krt tüntet fel. A tiszta jövedelem tehát 90 frt 70 kr. Felülfizetni szivesek voltak: Baumhack Frigyes 2 frt, Bernyák Károly 2 frt, Bosnyákovic Amália 1 frt, Beyer Samu 1 frt, Benedikt Béla 1 frt, Dittrich János 2 frt, dr. Fárnek László 2 frt, Gräner Testvérek 2 frt, Herczer Izidor 1 frt, dr. Hajós Ferencz 2 frt, Hackl Károly 1 frt, Heinrich Miksa 1 frt, Hoffmann Pál 1 frt, Hirschmann Samu 1 frt, Márczius Ferencz 1 frt, Molnár Sándor 1 frt 50 kr., Morandini Bálint 5 frt, Morandini Tamás (Zala-Egerszeg) 1 frt, Morandini Román (Nagy-Kanizsa) 1 frt, Molnár Elek 1 frt, Mayer Hermán 2 frt, Mayer Károly 2 frt, Neumann Salamon 1 frt, Nuzsy Mátyás 5 frt, Probszt Ferencz 1 frt, Pethő Jenő 1 frt, Pecsnornik Ottó 4 frt, Kollarits Mihály 2 frt, Kuortzer György a zalamegyei tüztöltőszövetség elnöke (Nagy-Kanizsa) 1 frt, Kopjár Ferencz 1 frt, Kolbenschlag Béla 1

frt, Löbl és fia 2 frt, Lustgarten Izrael 1 frt, Rosenberg Lajos 2 frt, dr. Schwartz Albert 1 frt, Stolzer József 1 frt, Szeiverth Antal 2 frt, Salon Péter 2 frt, Szudecz Ferencz 1 frt, Sulleg János 2 frt, Schiff N. 1 frt, Strigovszky N. 2 frt, Szabó József 1 frt, Strauss Sándor 1 frt, Segovics Bálint 3 frt, Weiss Miksa 1 frt, Weber család (Bottornya) 3 frt, dr. Wolf Béla 1 frt, Viasz Nándor 50 kr. Ziegler Kálmán 3 frt. Összesen 82 frt. Fogadják nemesszivü felülfizetők az Önk. Tüztöltőtestület őszinte köszönetét.

— **A Muraközi Takarékpénztár** közgyűlését február 18-án d. u. 3 órákor fogja megtartani. A beküldött vagyonkimutatásból és mérlegből látjuk, hogy a társulat 200 részvénye 42 részvényes között oszlik meg s hogy a vagyon 100 ezer frtot tesz ki. Tiszta nyereség 15840 frt 47 kr., melyből 100 drb. szelvény után 6%-jával a 200 frt. névértékű részvény után 2400 frt, osztalékkal pedig 6600 frt, mindössze részvényenként 45 frt osztatik fel. Tartalék alapa és részvénytöke kiegészítésre iratik 6000 frt. A nyereség többi része jutalmazásokra, jótékony célra stb. fordittatik. A részvénytársulat igazgatója Szakonyi Zsigmond, aligazgatója Morandini Bálint, könyvelője Baummann Zsigmond.

— **Szengáz áldozatai.** Vaszary Gyula csáktornyai uradalmi kovacsmeister segédje és két inasa folyó hó 25-én este szobájukban szénrel erősen befutottak és nyugalomra tértek. A kályhából kiömlő szengáz azonban nagy szerencsétlenségnek okozója lett, a két inast reggel halva találták szobájában, a segédet még sikerült életre hozni.

— **A kotori ipartestület** bálját f. hó 21-én tartotta meg. A szép számmal megjelent vendégek az egyszerűen, de csinosan díszített teremben feszelen jökedvel hódoltak Carneval herezegnek. Az anyagi sikert jóval felülmutta az erkölcsi haszon. Felülfizetni szivesek voltak a következők: Alsó-domborui Hirschler Miksa 2 frt, Pollák Ignác 1 frt, Farkas János, Kele György, Kollay Lajos, Schwarz Ignác, Rószay Lajos 50—50 krt, Ritter Károly, Kadia Imre, Braun Bernát 20—20 krt. Sziládi Flórián 10 krt. Midőn a felülfizetéseket a helyen nyugtázzuk, fogadják szives adományaikért a testület őszinte köszönetét.

— **Gazdasági szakelőadások Január 29-én** Alsó-Lendván: az áll. polg. iskola helyiségében d. u. 3 órákor, Dékány Mihály tanítóképző-int. tanár: »Néhány növény gombabetegségéről.« — Letenyén: a róm. kath. iskola helyiségében, esetleg a szabadban d. e. 11 órákor Farkas Sebestyén készthelyi tanintézetű főkéntész: »A gymölcsfa tenyésztéséről.« — Becsehelyen: a róm. kath. iskola helyiségében d. e. 11 órákor, Guzman Dénes: A szőlőművelésről« és d. u. 3 órákor, Farkas Sebestyén m. kir. tanintézetű főkéntész: »A szőlők fásoltásáról.« — Légrádon: a róm. kath. népiskola helyiségében délután 3 órákor, Nagy Károly tanítóképző-int. tanár: »A nemes fűz tenyésztéséről.« — Az eddigi előadások eredménye a mult heten kimutatott 2884, hozzáadva a legutóbbi előadások eredményét 790-et, résztvevett eddig 3674 gazda és érdeklődő.

— **Anticalvus** a neve azon elismert kipróbált szernek, mely hajkihullás, fejkorpa, kopaszodás ellen a legsikeresebben használható. Az Anticalvus a haját puhítja, a fejbőrt tisztítja, s a haj mindennemű bántalmait eltávolítja. Nemesak férfiaknak és nőknek, hanem gyermekeknek is kitűnően ajánlható. Üvegjét 2 koronáért küldi a főszerzőkúldási raktár: Kanizsa Ödön gyógyszer-tára Balassa-Gyarmaton, de kapható minden más gyógyszer-tárban is.

Minden egyéb értesítés helyett:

GRANITZ PAULA

Zára

SEBESTYÉN SÁNDOR

Csongrád

j e g y e s e k.

Felölös szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és lapfajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr

Obzname se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Balon.

Komu već nebi tak jedenput ali drugi-put v pamet došlo, da kak bi dobro bilo leteti. Bormeš bi lépo bilo se v zrak zdignuti i tak po volji našoj spregledati dalešnje prostore i orsage. Zdavnja si već pre-mišljavaju vučenjaki na tem, ali bormeš do vezda su još ne mogli to pitanje zvršiti do kraja.

V negdašnjim vremenu su si već ljudi pre-mišljavali na tem, da bi se mogli v zrak zdići. Na priliko za rosu su mislili, da ona po noći iz zvězdah curi, a po danu se pak opet zdigne na zvězde. Tak su si mislili, da ako jedno prazno jaje na lupanje napu-niju s rosum i ono na sunce vun deneju, onda se ono v zrak zdigne. Sigurno su to probali, ali sve zabadava, jaje se nije zdiglo gori vu vis.

Na zadnje su ljudi rekli, da kak na vodi samo ono more plavati, kaj je lehkeše od vode, tak i po zraku samo ono more leteti, kaj je lehkeše od zraka. Je, ali pak more biti kaj lehkeše? More, najprvič pak

topel luft. I zato su najprvešega balona s toplim luftom napunili.

Pred sto leti su Montgolfier zvani brati z platna jedno veliko vreće napravili i skup skelili. Da se pak kelje prvlje posuši, vreće su na visoko obesili i pod lukuju su ognja složili.

I evo, od ognja se luft vu vreći stopil, vreće se napuhnulo i počelo zdigavati tak, da osem ljudi su ga komaj zadržali. Nato su si brati na tem pre-mišljavali, kak bi moći bilo vreće tak napuhnenu i nada-lje držati. Na fletnoma su i to znašli. Pod razporka vreće su složili jedno držalo, gde je bilo žereće vugljenje, koje je lufta vu vreći uvek topilo. Onda su košaru obesili i vu nju janje, kokota i racu složili, s tem su balona spustili.

To je bil prvi luftbalon. Na 158 met-rov visoko se zdigel balon i na 17 kilo-metrov dalko je došel dolj. — Živinam je nikaj ne falelo; kad su je našli, mirno su se šetale po polju.

Ali balona s ognjom uvěk, a osobito v zraku topili, je malo težko; pre-mišljavali su se dakle, nebi bilo kaj drugo tak leh-

koga, kak topel zrak? I znašli su, da plin (gaz) je 14-put lehkeši od lufta. I od onda ne s toplim luftom, nego s plinom napun-javaju balone.

Najprvi človek, koj je sam vupal iti vu vis, se zove Rozier. Za njim su vnogi išli vu vis; nekoji su i nesrečno zhodili, ali zato se i den-denes najdeju takvi ku-ražni ljudi, koji se zdigneju s luftbalonom v zrak.

Ali luftbalon se samo do jedne viso-čine zdigne, dalje nejde. Zakaj? Jer čim na više idemo, zrak je s tem redješi i lehkeši. Blizo zemlje je gusti i žmehek, dakle puno lehkeši luftbalon se trsi na više; ali ako v takov zrak dojde, gde je luft ravno tak leh-kek, kak plin, onda već nemre na više iti. Ali i ovdj je već tak redki zrak, da človek već nemre dihati, i vnogi je već poleg toga v zraku si smrt našel.

Luftbalona, kojega bi kormaniti moći bilo, su do vezda ne znašli. Veter vnoigiput vu morje zatira luftbalona.

Tantalus.

Z A B A V A

Liepa rieč.

Baš je bil liepi dan, sunce je svietilo jasno. Grofovi lovni gosti su sedeli pred jagarijom vani pri drugem zajtreku. Čase su zvonile a društvo se je razgovarajuć i smejuć zabavljalo, dok opet već za rana započeti lov nastave.

Svakomu veselju mora se pridružiti nekakova prečka! Tam po sienokoši vode dva čvrsta lugara jednoga posve zapušćeno i divlje izgledajućega, podrapanoga čovieka, koj se uzput podjednom brani i hoće vuji, ali ga lugari stišnjenimi šakami med rebra gurajuć opominju, da dalje stupa, i on je izbilja prisiljen proti volji dalje iti. Oprava mu je poderana a obraz mu je krvaril, bilo je videti, da se je boril.

Grof, koj je med svojimi gosti sedel, stane se ozvoljen iz stolca. »Uviek moraju nekakove neprilike biti!« — reče — »Eno, opet vode Jošku Strelca.« — Svi se dignu za da dovedenoga vide, kojega su svi već od prije kakti zverokraticu i pijanca poznavali.

On je tu stal potuleno te je izpod čela okolo gledal, za da najde priliku za vuji.

»Anda niti danas nedaš mira? veli mu grof srdito.

»Prosim ponizno gospodina grofa« — priče jedan lugar — »baš od prvoga te-ranja je jednoga srujaka vkral te šnjim pobegel, ali smo ga vlovili.«

Grof gleda pred se, neznajući kaj je čineći. Najradje bi ga pustil, nek ide kam hoće; em mu je cieto veselje pokvaril. Ali na jedan krat mu se lice namrgodi. »Dobro bude toga poštenjaka k sudu predati« — veli — »jer ako ga i pustim sad, on ipak nebude miroval. Vodite ga k-sudu!«

Jagari se odprave, ali tat se vupre škripajuć zubmi te se neda voditi. »Ja neidem,« — kriči — »ter neidem, — nosite me ako me hoćete. — Zaradi toga jednoga grintavoga srujčeca, — baš se splati! Pak da sam ga još strelil. — Nego našel sem ga — i baš samo našel.«

»Marš sad — hajde dalje!« zapovedu mu jagari.

»Baš neidem« — i sad se pripravi, da se bu na zemlju hitil te lamance rukami i nogami na sve strane — »Neidem!«

Grof sad digne pesjega korbaca, »Jeli buš odmah išel!« — vikne srdito. — »Ja se taki zadenoć vu te, ti latski lopov!«

U tom hipu priskoći comtessa Ninika k-otcu te ga prime za podignenu ruku.

»Nemoj ga tući, dragi japek« — veli pro-sećim glasom — »gledaj, siromak i onak već krvari.«

Grof s pusti podignenu ruku skorba-ćem, ali i Strele Jočka se isti hip primiri. Prošnja dvanajst godinah stare dievojčice je njegovu tvrdokornost oslabila. Osupnjeni gledj vitku malu dievojčicu, koja sad bez ikakovog straha k njemu pristupi te mu drhćućim glasom reče: Iđi sada čoviek mirno, ja bum već japeka prosila, da se za te zavzeme, za da ti se nikaj zla nepri-peti.«

Joška Strele gleda u zemlju, on nije mogući u oči nedužnoj ljubeznivoj dievoj-čici poglednuti, koje su imale smilovanje za njega.

»No, tak anda idi sad,« — opomene ga grof, koj je u to mirniji postal — »li pak« — obrne se k svojoj čerki — »se vkanjuješ u tom čovieku. On nezasluzuje niti odprošćenja niti pomilovanja. On je nepopraviv.«

»Nitko nije nepopraviv.« — odgovori dievojčica umiljato. — »Ti sam si rekeli, da najveći griesnik more milost najti.«

Iz nenada se sad samo Strele Joška hiti na kolena, dopuze ovak do dievojčice, prime ju za ruku te ju joj kušne med suzami. »Hoćeš videti comtessica, da ti ja

KAJ JE NOVOGA?

Zmrznjeni ljudi.

Nam, koji skorom proluletno vreme imamo, se čudnovato glasi to, pak je ipak tak. Ali netreba misliti, da se to pri nas u Magjarskoj dogodilo, nego v Pemskej zemlji. V Pemskej nisu samo veliki snegi nego se i jaka zima drži. Vezda najedenput dojde odonut glas, da su se tri ljudi zmrznuli. Jeden je već dobro pri ljeti človek bil i z susednoga varaša je na jednih malih sanah duhana i cigare pelal. Med putem je vpešal i malo si je sel, zaspal i više nise prebudil. Drugi je jeden nepoznati človek, koga su zmrznjenoga našli v snegu na pol zakopanoga. Tretji je jeden 50 ljet star težak, koj je napito išel iz susedne občine dimo; na putu si je sel, zaspal zmrzel.

Nepazljivosti.

Iz Arad zvanoga varaša nam pišeju sledeće: V susednoj Uj-szent-Anna zvanjoj občini je jedna žena mašču cvrla. Okolo nje se obračala pol četiri ljet stara kćerka njezina. Ravno je vrelu mašču v jeden veliki lonac vlejala, kad je naglo tresnula dete i ono je s obrazom v mašču opalo. Tak se jako speklo, da za par vur, med strašnemi mukami je vmrlo. Proti nebrizljivi materi su podigli izragu. — Drugo se takaj v Aradu dogodilo. Jedna sirota žena je najedenput dvoje dece zgubila poleg svojega siromaštva. V jutro rano je odušla z doma i o poldan je došla dimo. Sirota je bila žena, pogled toga je pospravljat hodila od jedne gospodske hiže do druge. To njoj je bil posel i on dan, kad se nesreća dogodila. Doma je ostavila jednoga za školu, jednoga 5 i jednoga 2 ljet staroga dečaca. — Józsi je ob osmi vuri odušel v školu i zaklenul vrata na svoje dva bratece doklam dimo dojde iz škole. Školi je bilo kraj Józsi veselo skače proti domu. Odpre vrata i vidi gustoga dima pohiži tak, da niti nije videl svoje brate. Preplašeno je odbežal po

svoju mater i vezda su se obedva žurili dimo, gde su dvoju mrtvu decu našli. — Siromaška mati se je žuhko plaču metnula na svoju decu. — V Tisza-Polgár zvanjoj občini, kak z Debrecina pišeju — je z doma odušla mati i samoga ostavila svoga 4 ljet staroga sina. Dete, kad se već mračiti počelo, je lampaša stelo vužgati. Med vužiganjem se prehitila lampa i petroleum se mu razlejal po opravi. Med tem toga je dete vkraj hitilo goreču šibicu. — Oblejana oprava se vužgala od šibice i doklam je mati dimo došla, već je dete mrtvo bilo. Dokraja je zgorelo.

Šogor.

Ráda-Péter iz Papmező zvane občine je već zdavnja v nemirnosti moral živeti svojom šogorom. Šogor se s njim dan na dan svajual. Vezda ove dane v srditosti je vužgal šogor Radiju škednja. Rádajova žena, koja je sestra bila šogoru, kad je na dvoru postajeju svetlost zapazila, čez kuhnju je vun odušla i čez plot prek skočejućega človeka vidla, v kojim je svoga brata i muževoga šogora prepoznala. Škedenj, štala i hiža je zgorela. Žandarstvo je vužigajućega šogora vlovilo i prek dalo sudu. Ali on svojega čina još i vezda taj.

Puška.

Kak čitamo, v Debrecinu su se dve takve nesrece dogodile, kojemi je morala biti žerlva jeden-jeden človečji život. Bakk János je hotel patrona zeti vun iz svoju pušku. Dugo je navlačil patrona, ali zabadava. Kad je videl, da ga tak na lehkoma nemre vun zeti, dal je pušku osem ljet staromu sinu svojemu, da ju drži v ogenj. Dete je posluhnuo i v plamen je držalo pušku. Najedenput se veliko pucanje začulo, puška je razletela i raznesla je siromaškemu dečecu glavu. — Kórodi Janos je zidar bil v Debrecinu. Imel je nekakvu staru pušku i s njom se tak dugo zigrajal, dok se spruzila, kugla je v nepazljivoga človeka zaletela i on je odmah mrtev postal.

Imenuvanje.

Visoko ministarstvo je dr. Farnek László-a namestnika čakovečkog kr. javnog bilježnika vu Mátészalka za kr. notariuša imenuvalo.

Nesreća.

Vu Čakovcu pri Vaszari Gyula gospodskom kovaču su detič i dva inuši vu peč s vugljenjem dobro zakurili i spat se legli. Pokedob je dimnjak pokvarjen bil, dim je dva inuše zadušil, koje su vu jutro mrtve našli. Dete se je vu noći prebudil i iz hiže se vun potegnul i tak živ ostal. Njega su omedlenoga našli vu jutro.

Koj si je oca štel zaklati.

Vnogi roditelji misliju, da ljubav prama svomu detetu najbolje tak pokažeju, da mu sve dopustiju. Na pogreske svoga deteta zameriju ili pak se mu nasmejeju. A dete pak vidi, da se ova ili ona pogreska njegva dopada svojim roditeljem, opetuje ju i čim dalje, trsi se, da već druge pogreske čini. Takovo dete, koje doma od svoje stareše nikakovoga straha nema se čisto spokvari. Z takvih detetah budeju zveksinom oni zločinci, koji skorom čeli svoj život po rešlah obaviju i na zadnje na galgi dokončaju. Dete, kak malo odrase, poče neposlušno, grubo postati i na zadnje zdigne svoju ruku na stareše, koji su ga pak s teškim znojom, s vnojom brigom odhranili. I kak je to težko onda starešim, kad moreju videti, da na kaj je njiva velika dopuštenost prama detetu svomu, vpelala dete njivo. Ali onda je vre kesno. V Debrecinu je jeden takov nečemučni sin, koj je noža zgrabil, da zakole svoga oca. Nagy János se zove taj beštianec, koj je za sada zidarski pomoćnik. Otec ga je dosta karal zaradi lenosti. Ove dane je ravno tak stupil sin v kuću svojega oca, kad ga s lèpimi rečmi hotel nagovoriti, da naj popusti svoju lenost i da stupi nekam v delo. Sin se na zaisto zasluženo karanje razsrdil i počel se s otcom štricati. Svadja je čim ljuteša postala i med tem

to neću zaboraviti. *Meni još nikad nitko nije bil dobar*, sad čes videti, da i ja znam dobar biti.

Na to se iz zemlje stane. »Tak« — veli — »sad idemo k žandarom!«

Grof lugarom namegne i veli: »Pustite ga još za ov krat!«

Ali Strele Joška stoji nepomično i veli: »Ali ja neću! — Ja hoću biti aretiran!«

»Gledaj radje, da od ovud zmikneš« — veli mu jedan jagar — »kad si baš tak dobro danas pogodil.«

»Dobro, tak anda idem sam k-sudu! — veli Strele.

»No, toga čes se valda čuvati« vele mu smejuć okolo stojeći lugari.

»Ja ne« — odgovori im, te zahvalno još jednom poglednuvši malu comtessu, čvrstim korakom otide.

Kak je rekel, tak je i učinil. On je izraven otišiel k sudu, tam je dobrovoljno priznal svoj čin te je i svoju kaštigu odse del, koja je medjutim radi dobrovoljnog stavljenja pred sud i radi prošnje grofove prilično volko izpala.

Kad je liz rešta izišiel, povdal se je težačkomu delu te je otišiel u šumu drva delat. Po nedeljah je uvijek hodil u cirkvu i tam se je uvijek tak postavil, da je mogel videti na oratorium gde je Komtessa Ninika molila. Iz njezinog dietinskog, pobožnog

držanja u cirkvi je on zasadjival u svoje srce dobre nakane za dojdjući tje dan, a k tomu su mu njezine rieči o milošći uvijek u uhu šumele.

Je, dobra rieč puno more! — Ali kaj ga je još bolje u društvo čovičansko dopelalo, to sad stoprv dojde.

Za grofovom jagarijum je bil ribnjak i u tom ribnjaku se je komtessa Ninika često bavljala vodičunanjem, ili se je u malom čunu okolo vozila. Baš je bil liepi jesenski dan, kad je Joška Strele od drvo-delanja iz šume dole proti jagariji šupal. Na pleći mu je bila zakvačena sekira a preko nje gunj hičeni i on je veselo pievajuć stupal dole niz brieg proti jagariji. Već odozgor je na ribnjaku kraj jagarije videl, da se comtesse u čunu vozeć bavljala i da vodičuje. Morala joj se je na jedan krat nešto veća riba za vudicu prijeti, jer se je, prije sedeća u čunu u vis digla. U tom hipu pričela je ravnovaže gubiti te se pogibeljno nihati, a Joška Strele, koj je svemu tomu očevdac bil, baš je hotel zaviknuti Jezuš Marija, kad u tom hipu comtessa iz čuna u ribnjak plusne i u vodi zgine.

Joška Strele hiti odmah sekiru i gunj od sebe te kroz zelenu tratinu, nekoliko koračaja skoči te izraven u vodu i pliva onamo, gde je čun prazen plival. I baš u

tom hipu se je iz vode pokazala biela oprava, koju je foško odmah pograbil i u vis digel tak, da je comtessino tielo izvan vode bilo, s kojim je sad k-obali plival.

Tu je sad imal svoju comtessicu! Odmah je šnjom biežal proti jagariji, odkud su mu već naproti došli.

»Hvala Bogu, živa je! — krikne grof.

»Hvala Bogu!« — odgovori Strele Joška, te se sedne moker kak miš na štenge pred jagarijom i tam ostane sedeti, dok je saznaval, da za comtessicu neima dalje pogibelji.

Drugi dan ga je grof pred se zval i pital, čim mu more za taj čin zahvalen biti. Strele Josko na to pitanje nije znal nikaj odgovoriti, samo je glavom čudeći se skimaval.

»No, nekaj te bude ipak veselilo,« — veli grof — »Ja sam ti puno zahvalnosti dužan! — Reci anda čim te mogu nadariti?«

»Ja sam dragoj comtessici još više zahvalnosti dužan,« veli Joško — »pak se to jedno s drugim zjednači.«

»To je liepo!« — veli grof. — »Ali nekaj moraš uzeti. Zahtievaj, kaj goder hočeš. — Hočeš novce?«

Najprije je Joško skimal glavom, da ne, zatim je počrlenil u licu kak paprika. »Ja bi već nekaj prosil, da bi se ufal!«

toga se sin tak spozabil iz sebe, da je z stola zgrabil velikoga noža i nad oca svojega išel. Stari, beteljživ človek je videl nesreču i počel se s njim nacukavati i za pomoč vikati. Susedi su još vu vremenu došli nutri, jer stari se odnemoren zruši doli i sin se ravno proti njemu obrnul, da ga v prsa opiči. Susedi su ga pograbili. Samo onda su zapazili, da je ruka mu krvava. Med nacukavanjem si je prerezal jednu zgibu na palcu. Redarstvo je toga beštianca odmah vlovilo i zaprilo.

Svagdašnji kruh turskoga cara.

Turskomu caru ne kuhaju tak prostu hranu, kak naprimer našemu kralju, ili kojemu goder drugomu vladavcu Europe. Njegovoga obeda jeden za to postavljeni sakač kuha s jednim svojim pomočnikom, tak da v kuhnji zvan ove dve peršona nemreju do hrane. V srebernoj posudi kuhaju za cara. Kad je hrana gotova, onda posudu s jednim papirom zapečatiju i štemplinom za znamenujuje. Ovo sve onda jeden dvorjanik raztepe pred carom i prije nego bi iz hrane car jel, iz svake hrane za jednu žlicu pokosta. Ta ceremonija je za to, da nebi se car nekak ogiftal. Samo, kak z historije moramo se osvedočiti, poleg sve ove svakojačke pazljivosti ni jednoga, nego i više carov su zato mogli ogiftati turčini. Hranu redovito v oni posudi daju pred cara, v kojoj se ona kuhala, ili pekla. Posuda je zveksinom iz zlata. Ako pak je z falešega materiala, onda pak je v sreberni držali posuda, koju jeden sluga tak dugo drži na rukah, doklam se samo vladavec ne nabohuje.

Kollke vrsti jezikov je na zemlji?

Jeden francuzki zemljopisec je dokazal, da narod po celoj zemlji ne više, nego 680 vrsti jezikov govori. V našoj Europi 89, v Afriki 114, v Aziji 123, v Ameriki 417, v Australiji i po susednih otokah 117 vrsti jezikov govori. Čudnovato je, da po južnom morju još niti po susednih otokah na-

rod jeden drugomu nerazmi jezika, nego se znamenjem razgovaraju med sobom.

Čuda s malim detetom.

Oni, koji su ove dane v Békés vármegijji med Füzes-Gyarmat i Orosháza zvane postaje po vlaku putovali, mogli su se osvedočiti vu istinitosti ove reči: »Gde je najvejša pogibelj, tam je najbliže božja pomoč.« Jeden kovač je putoval z Füzes-Gyarmata, gde mu je sógor na težkoma betežen ležal. Kiss Gjura se zove taj kovač i od sógora je k sebi peljal dve, 7 i pol četiri ljet stare pucke. Na vlak si je sel s decom i komaj da se ostavil vlak postaju, poleg znenade su se vrata od kočije odprla i sedem ljet stara Margit zvana pucka je s grozovitim vrišćanjem vun opala z kočije, a vlak pak je svom silom išel. Koji su vu kočiji bili, su samo zadrevenili od straha. Kiss je skočil k signalu, da zastavi vlaka, ali signal je pokvarjen bil. Počeli su larnati i ružiti, da zastaviju vlaka, ali sve zabadava. Nazaduje su s rubci počeli mahati i to je zapazil konduktor, koj je odmah zastavil vlaka, koj je već od mesta nesreče na tri kilometrov dalko odlelel. Kad se nesreča zeznala, vlaka su odmah nazaj potirali. Na par korakov od mesta nesreče je jeden seljak stal s koli i jako mahal vlaku, da naj postoji. V naručaju je držal veselo smejuču pucku. Maloj drugo nikaj nije falilo, nego da si je malo glavu pobila. Pak je v jarek opala, v kojim pak je gluboka voda a slab led stal. Pucka kad je z vlaka doli opala, po bregu se doli poškliznula i v jarek opala, gde se led pod njom v trih mestih predrl. Dakle z jedne smrtne nesreče je v drugu opala, pak ipak nikaj ni njoj je bilo. Za par minut se štala, odplazila na orsačiči put, koj je poleg jarka bil i zastavila jednoga foringaša s rečmi: Bács! vzemite me gori, jer sem iz vlaka doli opala. Foringaš je čudljivo vzel pucku na kola i sretno ju je nazaj dal jako prestrašenomu kovaču. Ipak je anda istina, da života malih decah čuvaju angeli čuvari.

»No, govori! — Neboj se nikaj! — Kakovu imaš želju?

»Ja bi hotel pri gospodinu grofu lugarom postati.« veli Joško.

»Dobro! Ti si od danas lugar! Ali to nije za tvoje dielo plaća.« — veli grof — »govori dalje . . . .«

»Je, — ako se gospodin grof nebi srdili.« — govori dalje zatezano — ja bi prosil — je — je nekaj takovoga — kakti svetoga — ali baš takovoga nekaj — kak da bi sveto bilo.«

»No« — odvrati grof — »Ti imaš moje obećanje, anda govori!«

Joško Strele obrača u rukah svoj skrljak te je sav zmeten, na jednom se ohrabri te izgovori: »No — je, — ako bi slobodno comtessicu kušnul.«

Grof ga začudjeno pogleda i nezna, kaj bi na to odgovoril. Ovo zahtievanje je bilo čudnovito, ali je dohadjalo iz poštenog srca; i to je sve grof uvidel, — a konačno mu je i svoju rieč zadal. »To mora sama comtessica odlučiti.« — veli napokon poslie kratke stanke.

I Strele je konačno comtessicu slobodno kušnul, komtessica Ninika je to svojemu osloboditelju dozvolila. — Skoro drhčući se Joška prigne dole k-dievójčici i pazljivo, kak nekaj svetoga, se njegove ustnice dotaknu njezinih. I sad je tekars došla milost vrhu njega.

On je od sad posve drugi postal. Vier-nije družinče od Joške Strelea si grof nije mogel niti pomisliti, a viernijega pazitelja i branitelja comtessice takaj ne. Ona je pod njegovom pazkom rasla, on je svuda na nju pazil, da joj se nebi kaj dogodilo, on bi kakti vierno psoto pred njezinimi vratu spaval, da je ona to zahtievala.

Kasnije je ona prošla za muža, a Strele Joško je išel kakti njezin »Faktotum« šnjom u njezinu novu domovinu te je i onde obavljal službu jagara. Ali sad su preko njega došle nove skrbi, jer sad je moral i na njezinu diecu paziti. On je sad svoje srdce dielil med materom i diecom i bil je presretan, kad su ga ista »Bau bau vujcom« nazivala, jer mu je brada bila duga i biela, za koju su ga i rada natezala, kad ih je na svojih kolenih nihal.

Kad su i dieca njegove comtessice ponarale, stanoval je on kakti grofov jagar na »Zirner-kogelu.« Onde je mogel o prošlih vremenih mirno sanjati. Tu sam ga i ja videl i tu mi je svoju cielu dododovštiau iskreno izpripovedal i kad je bil gotov, je zdehnul i glavom kimajuč dodal: »Je čoviek nezna, niti nemishi, kaj more učiniti samo jedna rieč — jedna dobra rieč!«

Em. Kollay.

Nekaj za kratek čas.

Podrezani putnik.

Jeden trgovec je po trgovečkim poslu putoval v Budimpeštu. Da kako, da je i vnogo penez nesel sobom. Človek pak po željeznici s vnogo penezi se samo tak more najsigurneše čutiti, ako je sam v jednim kupēju. Taj veliki trgovec si je ravno tak mislil, kad si je jednu praznu kupēju zehral i konduktoru jednoga srebernoga forinta porinul v šaku, da ga samoga pusti, do Budimpešte i v kupēju mu nikoga nedopela, a da ga v Kaniži neprebudi, jer on do Budimpešte hoče spati. Da kako, konduktor je na sve privoljil, im mu je škuda bila već v žepu. Ali konduktor računa, službenik pak dokonča.

Kad se već trgovec v svoji kupěji razpravil, i već je naskorom zadremal, na-jedenput jeden neprikladen stranski raztvori vrata i hiti v kupēju jednu prekorednu veliku balu tak, da se cela kočija stepla. — Odprost — veli stranski — znam da vas bantujem, ali niti jedno prazno mesto nema, na sreču jeden poznaati željeznički službenik je v pamet zel ovu kupēju.

Trgovec da kako je lija v pekeli pošiljal vu sebi željezničkoga službenika, koj je tak oštre oči imel, ali kaj je čineči, dobroga obraza je moral kazati.

Ali sèn mu je odmah opal z oči i nemirno se obračal na mesti svoji.

Ali ipak stel je znati, da kam putuje njegov nevugoden putni pajdaš, koj se već i razpravljati počel. Samo je besno pogledal, da mu ov veli, da »do Budimpešte.« Od Čsakovca do Budimpešte ni se vživati ono najsladkeše, na koje je i tak sigurno računal, to se mu nikaj nije dopalo.

Stranski ga jošce na to s nevugodnim glasom zaprosi.

— Onda prosim vas, budite tak dobri, pak me prebudite v Budimpešti. Jako gluboko spim, samo me stepite tak za istino.

U drugoj minuti je već spal kak bunda i lrgil kak predrti meh pri kumu Fiesku kovaču.

Trgovec si je pak počel premišljavati. Komaj si je premišljaval jednu minutu već se je počel po malem vu sebi smejati.

S tihim klepetanjem je išel cug do Sobotice, Kotoribe, Mura-Keresztura, v Kaniži postane i konduktor s ostrim glasom zavikne: »Nagy-Kanizsa.«

Neprikladen stranski se na larmu niti ne genul, samo je dalje vozil svoga sana.

Trgovec je lépo počelak vreme, gda se već vlak štel genuti. Konduktor je već opominjal putnike, da se naj paščiju, ar vlak bude odmah se genul. Na to pograbi trgovec toga putnika, i poče ga nemilo stepati.

Stranski se probudil i bedasto se ogle-daval. Ali trgovec ga je samo tiral:

— Za miloga Boga, već smo v Budimpešti. Napre! odmah bude se genul vlak ovdí vam je bala!

Neprikladen stranski se jedno vrème na pol pospan obračal, pak se niti čez oblok nije vun ogleđnul. Naglo odpre vrata i s balom je skočil doli z vlaka, koj se pak već genul.

A drugi se pak mirno legel na mehok vánkos i spal do Budimpešte.

Majcen Ferencz
učitelj.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyiltér*)

E rovat alatt közlőtekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárámból rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. — **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig** póstafordultával küldenek. 1

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító)

Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztan lá.

Ingyen szederfa csemete.

A földmívelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége bärkinek ingyen ad 2—3 éves magági szederfa csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magánfelek a szállítási költséget viselik. Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut esetleg hajó-állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetét magas törzsű fákká neveljük, ugy egy katasztrális holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el olyformán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centiméter távolságra álljanak. Sövény alakításánál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó öltre 6 darab csemetét számítunk.

Kik csemetét akarnak ezt sürgősen jellentsék be.

A földmívelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége Szegszárdon, Tolnamegye.

XVI. ÉVFOLYAM.

A csáktornyai takarékpénztárral egyesült önségélyző szövetkezet t. cz. tagjai

folyó év február hó 12-én délután 3 órakor Csáktornyan

a csáktornyai takarékpénztár részvénytársulat helyiségében tartandó

közgyűlésre,

hivatkozva az alapszabályok 20*) §-ára tisztelettel meghívotnak.

T Á R G Y A K :

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A folyamatban levő VII. és VIII. csoporti számadások fölötti határozathozatal és a felmentvény megadása.
4. Igazgató és aligazgató, 4 igazgató-tanácsi tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
6. Netáni indítványok.

Csáktornyan, 1899. január 14-én.

Az igazgatóság.

*) Hogy a közgyűlés érvényes határozatot hozhasson, arra legalább 20 szövetkezeti tagnak jelenléte szükséges, kik 500 törzsbetétet képviselnek.

Ha a közgyűlés nem válhatnék határozatképesé, akkor 15 nappal későbbre egy új közgyűlés hívandó össze, mely az első közgyűlés tárgyai fölött tekintet nélkül a tagok vagy törzsbetétek számára, jogérvényes határozatokat hoz.

A megválasztott évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekinthezők.

A Csáktornya Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság

1899. évi február hó 21-én délután 2 órakor tartja meg intézeti helyiségében

III. RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

a melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A gyűlés megnyitása.
2. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
4. A mult évi számadások megvizsgálása; a mérleg megállapítása; a nyereség felosztása; az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
5. Igazgató, aligazgató, négy igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
6. Az igazgató, aligazgató és könyvelő fizetéseinek megállapítása.
7. Esetleges indítványok megvitatása.

Kelt Csáktornyan, 1899. január 7-én.

Az igazgatóság.

48. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves legyen és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letéssék.

A választási jog azonban nem csak személyesen, hanem a távollevők által is gyakorolható, t. i. a meg nem jelenhető részvényes egy másik részvényest szavazatának gyakorlására különösen felhatalmazhat; azonban szintén szükséges, hogy az ily megbízás által szavazó részvényes legalább 20 éves legyen és részvénye 4 héttel a közgyűlés előtt a társaság könyveiben az ő nevére beírva találassék.

Meghatalmazások csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. cz. részvényesei 1899. évi február hó 11-én délután 3 órakor Csáktornyan a
társulat saját házában tartandó

XXVII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
- b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása és a felülvizsgált évi számadások feletti határozathozatal és a felmentvény megadása.
- d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
- e) Jelentés a szövetkezeti állományról.
- f) 6 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
- g) Néhai Löbl Jakab, volt takarékpénztári könyvelő özvegyének kegydíjazása.
- h) Netáni indítványok.

Csáktornyan, 1899. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

42. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (41. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1899. évi február hó 8-ig az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

A Csáktornyan székelő

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1899. évi február hó 18-án délután 3 órakor saját helyiségében

XVIII. rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámla beterjesztése s e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalékok meghatározása és a felmentvény megadása.
4. Az elnök, igazgató, aligazgató, négy igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.*)
5. A részvénytöke felemelése és ennek folytán az alapszabályok 52. §-ának módosítása.
6. Netáni indítványok.
7. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.

AZ IGAZGATÓSÁG.

*) 59. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves s részvénye legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva, és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessék.

A választási jog azonban nemcsak személyesen, hanem távollévők által is gyakorolható, t. i. a meg nem jelenhető részvényes egy másik részvényest szavazatának gyakorlására különösen felhatalmazhat, azonban szintén szükséges, hogy az ily megbízott által szavazó részvényes legalább 20 éves legyen és részvénye 4 héttel a közgyűlés előtt a társaság könyveiben az ő nevére beírva találhassék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.